

I

(Akty, ktorých uverejnenie je povinné)

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 1638/2006**z 24. októbra 2006,****ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia zriaďujúce nástroj európskeho susedstva a partnerstva**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej články 179 a 181a,

so zreteľom na návrh Komisie,

konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy ⁽¹⁾,

keďže:

- (1) S cieľom zefektívniť vonkajšiu pomoc Spoločenstva bol navrhnutý nový rámec plánovania a poskytovania pomoci. Toto nariadenie predstavuje jeden zo všeobecných nástrojov, ktoré poskytujú priamu podporu vonkajšej politike Európskej únie.
- (2) Európska rada na zasadnutí v Kodani 12. a 13. decembra 2002 potvrdila, že rozšírenie Európskej únie predstavuje významnú príležitosť napredovať v rámci vzťahov so susednými krajinami na základe spoločných politických a hospodárskych hodnôt a že Európska únia je naďalej rozhodnutá predchádzať vytvoreniu nových deliacich čiar v Európe a podporovať stabilitu a prosperitu v rámci nových hraníc Európskej únie i mimo nich.
- (3) Európska rada na zasadnutí v Bruseli 17. a 18. júna 2004 opäť zdôraznila význam, ktorý pripisuje posilneniu spolupráce s uvedenými susedmi na základe partnerstva a spoločného vlastníctva a stavania na spoločných hodnotách demokracie a dodržiavania ľudských práv.
- (4) Privilegovaný vzťah medzi Európskou úniou a jej susedmi by mal stavať na záväzkoch vyplývajúcich zo spoločných hodnôt, ako je demokracia, právny štát, dobrá správa a riadenie a dodržiavanie ľudských práv a zásad trhovej ekonomiky, otvorený a spravodlivý obchod rešpektujúci pravidlá, trvalo udržateľný rozvoj a redukcia chudoby.
- (5) Je dôležité, aby sa pomoc Spoločenstva podľa tohto nariadenia poskytovala v súlade s medzinárodnými

dohodami a medzinárodnými dohovormi, ktorých stranami sú Spoločenstvo, členské štáty a partnerské krajiny, a aby pri jej poskytovaní boli zohľadnené všeobecné zásady medzinárodného práva, ktoré tieto zmluvné strany spoločne uznávajú.

- (6) Dohody o partnerstve a spolupráci vo východnej Európe a na južnom Kaukaze poskytujú základ zmluvných vzťahov. V Stredomorí poskytuje euro-stredomorské partnerstvo („barcelonský proces“) regionálny rámec spolupráce, ktorý je doplnený sieťou dohôd o pridružení.
- (7) V rámci európskej susedskej politiky je Európskou úniou a partnerskými krajinami vymedzený súbor priorít, ktoré sa začlenia do série spoločne odsúhlasených akčných plánov. Tieto pokrývajú viacero kľúčových oblastí špecifických akcií vrátane politického dialógu a reformy, obchodnej a hospodárskej reformy, spravodlivého spoločenského a hospodárskeho rozvoja, spravodlivosti a vnútorných vecí, energie, dopravy, informačnej spoločnosti, životného prostredia, výskumu a inovácie, rozvoja občianskej spoločnosti a osobných kontaktov. Pokrok pri plnení týchto priorít prispieje k realizácii plného potenciálu dohôd o partnerstve a spolupráci a dohôd o pridružení.
- (8) S cieľom podporiť záväzok partnerských krajín súvisiaci so spoločnými hodnotami a zásadami a ich úsilie pri vykonávaní akčných plánov Spoločenstvo by malo byť v takom postavení, aby mohlo poskytnúť pomoc týmto krajinám a podporiť rôzne formy spolupráce medzi nimi a členskými štátmi s cieľom vyvinúť zónu spoločnej stability, bezpečnosti a prosperity s významným stupňom hospodárskej integrácie a politickej spolupráce.
- (9) Podpora politických, hospodárskych a sociálnych reforiem v celom susedstve je dôležitým cieľom pomoci Spoločenstva. Tento cieľ sa bude v Stredozemí ďalej sledovať v rámci časti strategického partnerstva so stredomorskými kraji-

⁽¹⁾ Stanovisko Európskeho parlamentu zo 6. júla 2006 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady zo 17. októbra 2006.

- nami a krajinami Blízkeho východu, ktorá sa týka Stredomoria. Dôležité faktory stratégie Európskej únie pre Afriku sa zohľadnia vo vzťahoch so stredomorskými susedmi zo severnej Afriky.
- (10) Je dôležité, aby podpora poskytnutá susedným rozvojovým krajinám v rámci zriadenom európskou susedskou politikou bola v súlade s cieľmi a zásadami rozvojovej politiky Európskeho spoločenstva, ako bolo načrtnuté v spoločnom vyhlásení s názvom Európsky konsenzus o rozvoji ⁽¹⁾, ktoré 20. decembra 2005 prijala Rada a zástupcovia vlád členských štátov, ktorí sa zišli v rámci zasadnutia Rady, Európskeho parlamentu a Komisie.
- (11) Európska únia a Rusko sa rozhodli vyvinúť špecifické strategické partnerstvo vytvorením štyroch spoločných priestorov a pomoc Spoločenstva sa využije na podporu rozvoja tohto partnerstva a cezhraničnej spolupráce na hranici medzi Ruskom a jeho susedmi z Európskej únie.
- (12) Severská dimenzia poskytuje rámec spolupráce medzi Európskou úniou, Ruskom, Nórskom a Islandom a je dôležité, aby sa pomoc Spoločenstva použila aj na podporu činností, ktoré prispievajú k vykonávaniu takehoto rámca. Nové ciele tejto politiky sa stanovia v politickom vyhlásení a politickom rámcovom dokumente, ktoré sa pripravujú na základe usmernení schválených na ministerskej schôdzi severskej dimenzie 21. novembra 2005.
- (13) Pomoc a spolupráca so stredomorskými partnermi by sa mala uskutočniť v rámci euro-stredomorského partnerstva založeného Barcelonskou deklaráciou z 28. novembra 1995 a potvrdeného na 10. výročnom euro-stredomorskom samite 28. novembra 2005 a mala by zohľadniť dohodu dosiahnutú v tomto kontexte o založení zóny voľného obchodu s tovarom do roku 2010 a o začatí procesu asymetrickej liberalizácie.
- (14) Je dôležité posilniť spoluprácu na vonkajšej hranici Európskej únie a medzi partnerskými krajinami, najmä tými, ktoré sú si geograficky blízke.
- (15) S cieľom vyhnúť sa vytvoreniu nových deliacich čiar je osobitne dôležité odstrániť prekážky, ktoré bránia efektívnej cezhraničnej spolupráci pozdĺž vonkajších hraníc Európskej únie. Cezhraničná spolupráca by mala prispieť k integrovanému a trvalo udržateľnému rozvoju v susediacich hraničných regiónoch a harmonickej územnej integrácii celého Spoločenstva a so susednými krajinami. Tento cieľ sa najskôr dosiahne kombinovaním cieľov vonkajšej politiky s environmentálne trvalo udržateľnou hospodárskou a sociálnou súdržnosťou.
- (16) S cieľom pomôcť susedným partnerským krajinám pri dosahovaní ich cieľov a podporiť spoluprácu medzi nimi a členskými štátmi je potrebné ustanoviť jednotný nástroj politiky, ktorý nahradí početné existujúce nástroje, čím sa zabezpečí súvislé a jednoduché programovanie a riadenie pomoci.
- (17) Tento nástroj by mal podporiť aj cezhraničnú spoluprácu medzi partnerskými krajinami a členskými štátmi, pričom prinesie podstatné zvýšenie účinnosti pomocou jednotného riadiaceho mechanizmu a s jednotnou sériou postupov. Mal by vychádzať zo skúseností získaných pri vykonávaní susedských programov v období medzi rokmi 2004 – 2006 a fungovať na základe zásad, ako je viacročné plánovanie, partnerstvo a spolufinancovanie.
- (18) Je dôležité, aby pohraničné regióny, ktoré patria ku krajinám Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP) a ktoré sa v súčasnosti podieľajú na cezhraničnej spolupráci zahŕňajúcej členské štáty a partnerské krajiny, mohli v nej pokračovať na základe vlastných zdrojov.
- (19) Toto nariadenie ustanovuje na obdobie rokov 2007 – 2013 finančné krytie, ktoré predstavuje základnú referenčnú sumu pre rozpočtové orgány podľa bodu 37 Medziinštitucionálnej dohody medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne a riadnom finančnom hospodárení ⁽²⁾.
- (20) Opatrenia potrebné na vykonávanie tohto nariadenia by sa mali prijať v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu ⁽³⁾.
- (21) Používanie riadiaceho postupu by sa malo uplatňovať pri vymedzení vykonávacích pravidiel, ktorými sa bude riadiť uskutočňovanie cezhraničnej spolupráce, a pri prijatí strategických dokumentov, akčných programov a osobitných opatrení, ktoré nie sú ustanovené v strategických dokumentoch a ktorých hodnota prekročí prahovú hodnotu 10 000 000 EUR.
- (22) Keďže ciele tohto nariadenia, a to podporu intenzívnejšej spolupráce a postupnej hospodárskej integrácie medzi Európskou úniou a susednými krajinami, nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov, ale ich možno z dôvodu rozsahu akcie lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, Spoločenstvo môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie nepresahuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 139, 14.6.2006, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 184, 17.7.1999, s. 23. Rozhodnutie zmenené a doplnené rozhodnutím 2006/512/ES (Ú. v. EÚ L 200, 22.7.2006, s. 11).

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 46, 24.2.2006, s. 1.

(23) Toto nariadenie vyvoláva potrebu zrušiť nariadenia Rady (EHS) č. 1762/92 z 29. júna 1992 o implementácii protokolov o finančnej a technickej spolupráci medzi Spoločenstvom a tretími krajinami Stredomoria ⁽¹⁾, (ES) č. 1734/94 z 11. júla 1994 o technickej spolupráci so západným brehom Jordánu a pásmom Gazy ⁽²⁾ a (ES) č. 1488/96 z 23. júla 1996 o finančných a technických opatreniach (MEDA) sprevádzajúcich reformu hospodárskych a sociálnych štruktúr v rámci euro-stredomorského partnerstva ⁽³⁾. Toto nariadenie taktiež nahradí nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 99/2000 z 29. decembra 1999 o poskytovaní pomoci partnerským štátom vo východnej Európe a Strednej Ázii ⁽⁴⁾, ktorého platnosť uplynie 31. decembra 2006,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

HLAVA I

CIELE A ZÁSADY

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Týmto nariadením sa ustanovuje nástroj susedstva a partnerstva, ktorým sa poskytne pomoc Spoločenstva určená na rozvoj oblasti prosperity a dobrého susedstva, ktorý zahŕňa Európsku úniu a krajiny a územia uvedené v prílohe (ďalej len „partnerské krajiny“).

2. Pomoc Spoločenstva sa využije v prospech partnerských krajín. Pomoc Spoločenstva možno použiť na spoločný prospech členských štátov a partnerských krajín a ich regiónov na účely podpory cezhraničnej a medziregionálnej spolupráce vymedzenej v článku 6.

3. Európska únia je založená na hodnotách slobody, demokracie, dodržiavania ľudských práv a základných slobôd a na zásade právneho štátu a prostredníctvom dialógu a spolupráce sa usiluje presadzovať záväzok voči týmto hodnotám v partnerských krajinách.

Článok 2

Rozsah pomoci Spoločenstva

1. Pomoc Spoločenstva presadzuje posilnenú spoluprácu a postupnú hospodársku integráciu medzi Európskou úniou a partnerskými krajinami, a najmä vykonávanie dohôd o partnerstve a spolupráci, dohôd o pridružení alebo iných existujúcich a budúcich dohôd. Povzbudzuje tiež úsilie partnerských krajín zamerané na podporu dobrej správy a spravodlivého sociálneho a hospodárskeho rozvoja.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 181, 1.7.1992, s. 1. Nariadenie zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 2112/2005 (Ú. v. EÚ L 344, 27.12.2005, s. 23).

⁽²⁾ Ú. v. ES L 182, 16.7.1994, s. 4. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2110/2005 (Ú. v. EÚ L 344, 27.12.2005, s. 1).

⁽³⁾ Ú. v. ES L 189, 30.7.1996, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 2112/2005.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 12, 18.1.2000, s. 1. Nariadenie zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 2112/2005.

2. Pomoc Spoločenstva sa využije na podporu v rámci nasledujúcich oblastí spolupráce:

- a) presadzovanie politického dialógu a reformy;
- b) presadzovanie legislatívnej a regulačnej aproximácie smerom k vyššej kvalite vo všetkých relevantných oblastiach, a najmä podporovanie postupnej účasti partnerských krajín na vnútornom trhu a zintenzívnení obchodu;
- c) posilňovanie vnútroštátnych inštitúcií a orgánov zodpovedných za vypracovanie a efektívne vykonávanie politiky v oblastiach pokrytých dohodami o pridružení, o partnerstve a spolupráci a ďalšími multilaterálnymi dohodami, ktorých stranami sú Spoločenstvo a/alebo jeho členské štáty a partnerské krajiny a ktorých účelom je dosiahnuť ciele vymedzené v tomto článku;
- d) presadzovanie zásady právneho štátu a dobrej správy vrátane posilňovania efektívnosti verejnej správy a nestrannosti a efektívnosti súdnictva a podpora boja proti korupcii a podvodom;
- e) presadzovanie trvalo udržateľného rozvoja vo všetkých aspektoch;
- f) vyvíjanie úsilia na regionálnej a miestnej úrovni v oblasti rozvoja tak vo vidieckych, ako aj v mestských oblastiach s cieľom zmenšiť nerovnováhu a zlepšiť regionálne a miestne možnosti rozvoja;
- g) presadzovanie ochrany životného prostredia, zachovávanie prírody a trvalo udržateľnej správy prírodných zdrojov vrátane pitnej vody a morských zdrojov;
- h) podpora politiky zameranej na redukciu chudoby, aby sa pomohlo dosiahnuť rozvojové ciele milénia OSN;
- i) podpora politiky, ktorá presadzuje sociálny rozvoj, sociálne začlenenie, rodovú rovnosť, nediskrimináciu, zamestnanosť a sociálnu ochranu vrátane ochrany migrujúcich pracovníkov, sociálnych dialógov a rešpektovanie práv odborov a základných pracovných noriem vrátane noriem týkajúcich sa detskej práce;
- j) podporovanie politiky, ktorá presadzuje zdravie, vzdelávanie a odbornú prípravu, kam patria nielen opatrenia na boj proti najväčším prenosným a neprenosným chorobám a poruchám, ale i prístup dievčat a žien k službám a vzdelávaniu v oblasti zdravia vrátane reprodukčného zdravia a zdravia dojčiat;
- k) presadzovanie a ochrana ľudských práv a základných slobôd vrátane práv žien a detí;

- l) podpora demokratizácie okrem iného prostredníctvom posilnenia úlohy organizácií občianskej spoločnosti a podpory plurality médií, ako aj prostredníctvom pozorovania volieb a pomoci pri voľbách;
- m) posilnenie rozvoja občianskej spoločnosti a mimovládnych organizácií;
- n) podpora rozvoja trhového hospodárstva, opatrení na podporu súkromného sektora a rozvoj malých a stredných podnikov, podpora investícií a globálneho obchodu;
- o) presadzovanie spolupráce v sektoroch energie, telekomunikácií a dopravy vrátane spojenia, sietí a ich fungovania, posilnenie bezpečnosti a zabezpečenia medzinárodných dopravných a energetických operácií a podpora obnoviteľných zdrojov energie, energetickej účinnosti a ekologickej dopravy;
- p) poskytovanie podpory činnostiam zameraným na zvýšenie bezpečnosti potravín pre občanov najmä v sanitárnej a fyto-sanitárnej oblasti;
- q) zabezpečenie efektívnej a bezpečnej správy hraníc;
- r) podpora reformy a posilnenie potenciálu v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí vrátane otázok azylu, migrácie a readmisie, v boji proti obchodovaniu s ľuďmi, terorizmu a organizovanému zločinu (vrátane jeho financovania) a ich prevencii, praniu špinavých peňazí a daňovým podvodom;
- s) podpora administratívnej spolupráce s cieľom zvýšiť transparentnosť a výmenu informácií v oblasti zdaňovania, aby bolo možné čeliť daňovým únikom a obchádzaniu platby daní;
- t) presadzovanie účasti na výskumných a inovačných činnostiach Spoločenstva;
- u) presadzovanie spolupráce medzi členskými štátmi a partnerskými krajinami v oblasti vysokoškolského vzdelávania a mobility učiteľov, výskumných pracovníkov a študentov;
- v) presadzovanie multikultúrneho dialógu, medziludských vzťahov vrátane vzťahov so spoločenstvami prisťahovalcov žijúcich v členských štátoch, spolupráce občianskych spoločností, kultúrnych inštitúcií a výmeny mladých ľudí;
- w) podpora spolupráce zameranej na ochranu historického a kultúrneho dedičstva a presadzovanie jeho rozvojového potenciálu aj prostredníctvom cestovného ruchu;
- x) podpora účasti partnerských krajín na programoch a v agentúrach Spoločenstva;
- y) podpora cezhraničnej spolupráce prostredníctvom spoločných miestnych iniciatív na presadzovanie trvalo udržateľného hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho rozvoja v hraničných regiónoch a integrovaného územného rozvoja pozdĺž vonkajšej hranice Spoločenstva;
- z) presadzovanie spolupráce a integrácie na úrovni regiónov a nižších územných celkov vrátane, v prípade potreby, krajín, ktoré podľa tohto nariadenia nie sú oprávnené na získanie pomoci Spoločenstva;
- aa) poskytovanie podpory po krízových situáciách vrátane podpory utečencom a presídlencom a pomoc pri príprave na katastrofy;
- bb) povzbudzovanie komunikácie a podpora výmeny medzi partnermi súvisiaci s opatreniami a činnosťami financovanými v rámci programov;
- cc) riešenie spoločných tematických problémov v oblastiach spoločného záujmu a všetkých ostatných cieľoch v rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.

Článok 3

Rámec politiky

1. Dohody o partnerstve a spolupráci, dohody o pridružení a existujúce alebo budúce dohody, ktoré zakladajú vzťahy s partnerskými krajinami, a príslušné oznámenia Komisie a závery Rady, ktoré stanovujú usmernenia pre politiky Európskej únie týkajúce sa týchto krajín, poskytnú celkový rámec politiky na plánovanie pomoci Spoločenstva podľa tohto nariadenia. Spoločne odsúhlasené akčné plány alebo rovnocenné dokumenty poskytnú základné referenčné body na stanovenie priorít pomoci Spoločenstva.

2. Ak dohody uvedené v odseku 1 medzi Európskou úniou a partnerskými krajinami neexistujú, pomoc Spoločenstva sa môže poskytnúť v prípade, ak sa ukáže ako užitočná pre plnenie politických cieľov Európskej únie a plánuje sa na základe týchto cieľov.

Článok 4

Komplementárnosť, partnerstvo a spolufinancovanie

1. Pomoc Spoločenstva podľa tohto nariadenia za normálnych okolností dopĺňa zodpovedajúce vnútroštátne, regionálne alebo miestne stratégie a opatrenia alebo k nim prispieva.

2. Pomoc Spoločenstva podľa tohto nariadenia sa zvyčajne ustanoví na základe partnerstva medzi Komisiou a príjemcom pomoci. Na partnerstve sa podľa potreby zúčastnia vnútroštátne, regionálne a miestne úrady, hospodárski a sociálni partneri, občianska spoločnosť a ostatné relevantné orgány.

3. Prijímajúce krajiny podľa potreby začlenia relevantných partnerov na vhodnej územnej úrovni, najmä na regionálnej a miestnej úrovni, do prípravy, uskutočňovania a monitorovania programov a projektov.

4. Pomoc Spoločenstva podľa tohto nariadenia obvyčajne spolufinancujú prijímajúce krajiny prostredníctvom verejných fondov, príspevkov príjemcov pomoci alebo iných zdrojov. Od požiadaviek na spolufinancovanie možno upustiť v riadne odôvodnených prípadoch a v prípadoch, ak je to potrebné na podporu rozvoja občianskej spoločnosti a neštátnych účastníkov v záujme opatrení zameraných na presadzovanie ľudských práv a základných slobôd a na podporu demokratizácie.

Článok 5

Súlady, zlučiteľnosť a koordinácia

1. Programy a projekty financované na základe tohto nariadenia musia byť v súlade s politikami Európskej únie. Musia byť v súlade s dohodami uzavretými Spoločenstvom a jeho členskými štátmi s partnerskými krajinami a rešpektovať záväzky podľa multilaterálnych dohôd a medzinárodných dohôd, ktorých sú stranami, vrátane záväzkov v oblasti ľudských práv, demokracie a dobrej správy.

2. Komisia a členské štáty zabezpečia súlad medzi pomocou Spoločenstva poskytutou podľa tohto nariadenia a finančnou pomocou poskytutou Spoločenstvom a členskými štátmi prostredníctvom iných vnútorných a vonkajších finančných nástrojov a Európskou investičnou bankou (EIB).

3. Komisia a členské štáty zabezpečia koordináciu svojich príslušných programov pomoci s cieľom zvyšovať efektívnosť a účinnosť poskytovania pomoci v súlade s vytvorenými usmerneniami na posilnenie operatívnej koordinácie v oblasti vonkajšej pomoci a harmonizácie politík a postupov. Koordinácia zahŕňa pravidelné konzultácie a časté výmeny relevantných informácií počas rôznych fáz cyklu pomoci, najmä na sektorovej úrovni, a predstavuje kľúčový krok v procese prípravy programov členských štátov a Spoločenstva.

4. Komisia v spojení s členskými štátmi podnikne potrebné kroky na zabezpečenie správnej koordinácie a spolupráce s multilaterálnymi a regionálnymi organizáciami a subjektmi, ako sú medzinárodné finančné inštitúcie, agentúry Organizácie Spojených národov, fondy a programy a darcovia z krajín, ktoré nie sú členmi Európskej únie.

HLAVA II

PRÍPRAVA PROGRAMOV A PRIDEĽOVANIE FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV

Článok 6

Typ programov

1. Pomoc Spoločenstva podľa tohto nariadenia sa uskutočňuje prostredníctvom:

- a) strategických dokumentov týkajúcich sa jednej krajiny, viacerých krajín alebo cezhraničnej spolupráce a viacročných orientačných programov uvedených v článku 7, ktoré sa týkajú:
 - i) programov jednej alebo viacerých krajín, ktoré sa týkajú pomoci jednej partnerskej krajine alebo sú určené na regionálnu a subregionálnu spoluprácu medzi dvoma alebo viacerými partnerskými krajinami, na ktorých môže mať účasť členský štát;
 - ii) programov cezhraničnej spolupráce, ktoré sa týkajú spolupráce medzi jedným alebo viacerými členskými štátmi a jednou alebo viacerými partnerskými krajinami, a tieto sa uskutočnia v regiónoch susediacich so spoločnou časťou vonkajšej hranice Spoločenstva;
- b) spoločných operačných programov cezhraničnej spolupráce uvedených v článku 9, ročných akčných programov uvedených v článku 12 a osobitných opatrení uvedených v článku 13.

2. Programy týkajúce sa viacerých krajín môžu zahŕňať opatrenia medziregionálnej spolupráce. Na účely tohto nariadenia medziregionálna spolupráca predstavuje spoluprácu medzi členskými štátmi a partnerskými krajinami, ktorá sa zameriava na ich spoločné problémy, zabezpečuje spoločný prínos a uskutočňuje sa kdekoľvek na území členských štátov a partnerských krajín.

Článok 7

Príprava programov a pridelovanie finančných prostriedkov

1. Pre programy týkajúce sa jednej alebo viacerých krajín sa v súlade s postupom uvedeným v článku 26 ods. 2 prijímajú strategické dokumenty. Strategické dokumenty odzrkadľujú rámec politiky a akčné plány uvedené v článku 3 a musia byť v súlade so zásadami a úpravami stanovenými v článkoch 4 a 5. Strategické dokumenty sa pripravujú na obdobie zlučiteľné s prioritami stanovenými v rámci politiky a obsahujú viacročné orientačné programy vrátane orientačného viacročného rozdelenia finančných prostriedkov a hlavné ciele pre každú krajinu alebo región v súlade s cieľmi uvedenými v článku 2 ods. 2. Prehodnotia sa v polovici obdobia alebo podľa potreby a môžu sa revidovať v súlade s postupom uvedeným v článku 26 ods. 2.

2. Pri zriaďovaní programov pre jednu alebo viacero krajín Komisia určí pridelenie finančných prostriedkov na každý program, pričom použije transparentné a objektívne kritériá a prihliadne na osobitné charakteristiky a potreby príslušnej krajiny alebo regiónu, úroveň cieľov partnerstva Európskej únie

s danou krajinou, pokrok pri plnení dohodnutých cieľov vrátane tých, ktoré sa týkajú vlády a reformy a kapacity riadenia a čerpania pomoci Spoločenstva.

3. Len na účel cezhraničnej spolupráce sa prijme strategický dokument alebo v prípade potreby viaceré strategické dokumenty v súlade s postupom uvedeným v článku 26 ods. 2 s cieľom stanoviť zoznam spoločných operačných programov uvedených v článku 9 ods. 1, zoznam orientačných viacročných finančných prostriedkov a územných jednotiek oprávnených zúčastniť sa na každom programe. Takéto strategické dokumenty sa vypracujú so zreteľom na zásady a podmienky stanovené v článkoch 4 a 5 a pokrývajú v zásade najviac sedemročné obdobie od 1. januára 2007 do 31. decembra 2013.

4. Komisia určí pridelenie finančných prostriedkov programom cezhraničnej spolupráce, pričom zohľadní objektívne kritériá, ako napr. obyvateľstvo oprávnených oblastí a ďalšie faktory, ktoré ovplyvňujú intenzitu spolupráce vrátane osobitných charakteristík pohraničných oblastí a kapacity riadenia a prijímania pomoci Spoločenstva.

5. Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR) prispeje k programom cezhraničnej spolupráce, ktoré sú ustanovené a vykonávajú sa podľa tohto nariadenia. Suma príspevku z EFRR pre hranice s partnerskými krajinami je stanovená príslušnými ustanoveniami nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde⁽¹⁾.

6. V prípade krízy alebo ohrozenia demokracie, právneho štátu, ľudských práv a základných slobôd alebo prírodných katastrof a katastrof spôsobených ľuďmi sa môže použiť krízový režim na *ad hoc* prehodnotenie strategických dokumentov. Toto prehodnotenie zabezpečí súdržnosť medzi pomocou Spoločenstva poskytnutou podľa tohto nariadenia a pomocou poskytnutou v rámci iných finančných nástrojov Spoločenstva vrátane nariadenia (ES, Euratom), ktorým sa stanovuje nástroj stability⁽²⁾.

HLAVA III

CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA

Článok 8

Nárok na pomoc z geografického hľadiska

1. Programy cezhraničnej spolupráce uvedené v článku 6 ods. 1 písm. a) bode ii) sa môžu vzťahovať na všetky nasledujúce pohraničné regióny:

- a) všetky územné jednotky v rámci úrovne 3 NUTS alebo im rovnocenné, ktoré sa nachádzajú pozdĺž pozemných hraníc medzi členskými štátmi a partnerskými krajinami;
- b) všetky územné jednotky v rámci úrovne 3 NUTS alebo im rovnocenné, ktoré sa nachádzajú pozdĺž morských priechodov mimoriadneho významu;

- c) všetky územné jednotky v rámci úrovne 2 NUTS alebo im rovnocenné, ktoré sa nachádzajú pri morskom dne spoločnom pre členské štáty a partnerské krajiny.

2. S cieľom zabezpečiť pokračovanie prebiehajúcej spolupráce a v iných odôvodnených prípadoch sa územným jednotkám, ktoré susedia s jednotkami uvedenými v odseku 1, môže umožniť účasť na programoch cezhraničnej spolupráce v súlade s podmienkami, ktoré sú stanovené v strategických dokumentoch uvedených v článku 7 ods. 3.

3. Ak sa stanovia programy podľa odseku 1 písm. b), Komisia môže po dohode s partnermi navrhnúť, aby sa účasť na spolupráci rozšírila na celú územnú jednotku úrovne 2 NUTS, na ktorej území sa nachádza územná jednotka úrovne 3 NUTS.

4. Zoznam morských priechodov mimoriadneho významu Komisia vymedzí v strategických dokumentoch uvedených v článku 7 ods. 3 na základe vzdialenosti a iných relevantných geografických a hospodárskych kritérií.

Článok 9

Príprava programov

1. Cezhraničná spolupráca sa podľa tohto nariadenia realizuje v rámci viacročných programov, ktoré sa týkajú spolupráce na hranici alebo skupine hraníc a obsahujú viacročné opatrenia, ktoré sledujú konzistentný súbor priorít a ktoré sa môžu vykonávať s podporou pomoci Spoločenstva (ďalej len „spoločné operačné programy“). Tieto spoločné operačné programy vychádzajú zo strategických dokumentov uvedených v článku 7 ods. 3.

2. Spoločné operačné programy pre pozemné hranice a morské priechody mimoriadneho významu sa stanovujú pre každú hranicu na príslušnej územnej úrovni a zahŕňajú územné jednotky s nárokom na pomoc, ktoré patria do jedného alebo viacerých členských štátov a do jednej alebo viacerých partnerských krajín.

3. Spoločné operačné programy pre morské dno sú multilaterálne a zahŕňajú oprávnené územné jednotky pozdĺž spoločného mora, o ktoré sa delí niekoľko zúčastnených krajín vrátane aspoň jedného členského štátu a jednej partnerskej krajiny, pričom sa do úvahy berie inštitucionálny systém a zásada partnerstva. Môžu medzi ne patriť bilaterálne činnosti na podporu spolupráce medzi jedným členským štátom a jednou partnerskou krajinou. Tieto programy sa pozorne koordinujú prostredníctvom nadnárodných programov spolupráce, ktoré majú čiastočne sa prekrývajúce geografické pole pôsobnosti a sú ustanovené v Európskej únii podľa nariadenia (ES) č. 1083/2006.

4. Spoločné operačné programy zriaďuje členský štát a dotknuté partnerské krajiny na príslušnej územnej úrovni v súlade s inštitucionálnym systémom a pri zohľadnení zásady partnerstva uvedenej v článku 4. Zvyčajne sa vzťahujú na sedemročné

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 210, 31.7.2006, s. 25.

⁽²⁾ Zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku.

obdobie, ktoré plynie od 1. januára 2007 do 31. decembra 2013.

5. Iné ako zúčastnené krajiny, ktoré sa nachádzajú pri spoločnom morskom dne, pri ktorom sa zriadi spoločný operačný program, sa môžu k spoločnému operačnému programu pridať a poberať pomoc Spoločenstva za podmienok určených vykonávacími pravidlami uvedenými v článku 11.

6. Do jedného roka po schválení strategických dokumentov uvedených v článku 7 ods. 3 zúčastnené krajiny odovzdajú Komisii návrhy spoločných operačných programov. Komisia prijme každý spoločný operačný program po zhodnotení jeho súladu s týmto nariadením a vykonávacími pravidlami.

7. Spoločné operačné programy sa môžu zrevidovať na podnet zúčastnených krajín, zúčastnených pohraničných regiónov alebo Komisie, tak aby sa zohľadnili zmeny v prioritách spolupráce, sociálnom a hospodárskom rozvoji, výsledky získané pri vykonávaní príslušných opatrení, z procesov monitorovania a hodnotenia a potreba prispôbiť finančné sumy pomoci, ktoré sú k dispozícii, a prerozdeliť zdroje.

8. Po prijatí spoločných operačných programov Komisia uzavrie dohodu o financovaní s partnerskými krajinami v súlade s príslušnými ustanoveniami nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 z 25. júna 2002 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev ⁽¹⁾. Dohoda o financovaní obsahuje právne ustanovenia potrebné na vykonávanie spoločného operačného programu a mal by ju podpísať aj spoločný riadiaci orgán uvedený v článku 10.

9. V súlade so zásadou partnerstva zúčastnené krajiny vyberú spoločne tie akcie, ktoré sú v súlade s prioritami a opatreniami spoločného operačného programu, ktorý dostane pomoc Spoločenstva.

10. V osobitných a riadne odôvodnených prípadoch, keď:

- a) nemožno zriadiť spoločný operačný program pre problémy vo vzťahoch medzi zúčastnenými krajinami alebo medzi Európskou úniou a partnerskou krajinou;
- b) najneskôr 30. júna 2010 zúčastnené krajiny nepredložia Komisii spoločný operačný program;
- c) partnerská krajina nepodpíše dohodu o financovaní do konca roka nasledujúceho po prijatí programu;
- d) spoločný operačný program nemožno vykonávať pre problémy, ktoré sa vyskytli vo vzťahoch medzi zúčastnenými krajinami,

Komisia po konzultácii s dotknutým členským štátom (štátmi) prijme kroky potrebné na to, aby dotknutému členskému štátu umožnila využívať príspevok EFRR na program podľa nariadenia (ES) č. 1083/2006.

Článok 10

Riadenie programov

1. Spoločné operačné programy sa v zásade vykonávajú na základe spoločného riadenia spoločným riadiacim orgánom so sídlom v členskom štáte. Spoločnému riadiacemu orgánu môže pomáhať spoločný technický sekretariát.

2. Zúčastnené krajiny môžu navrhnúť Komisii, aby spoločné riadiace orgány mali sídlo v partnerskej krajine, ak je určený orgán schopný plne uplatniť kritériá stanovené príslušnými ustanoveniami nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002.

3. Na účely tohto nariadenia „spoločný riadiaci orgán“ je akýkoľvek verejný alebo súkromný úrad alebo orgán, vrátane štátu, na národnej, regionálnej alebo miestnej úrovni, menovaný spoločne členským štátom a partnerskou krajinou alebo krajinami pokrytými spoločným operačným programom, ktorý má finančnú a administratívnu kapacitu na riadenie pomoci Spoločenstva a má právnu spôsobilosť na uzatváranie dohôd potrebných na účely tohto nariadenia.

4. Spoločný riadiaci orgán zodpovedá za riadenie a vykonávanie spoločného operačného programu v súlade so zásadou správneho technického a finančného riadenia a za zabezpečenie legálnosti a zákonnosti pri jeho operáciách. S týmto cieľom uplatňuje náležité riadenie, kontrolu a účtovné systémy a normy.

5. Riadiaci a kontrolný systém spoločného operačného programu zabezpečuje náležité oddelenie funkcií v oblasti riadenia, certifikácie a auditu, a to buď prostredníctvom primeranej delby povinností v rámci riadiaceho orgánu, alebo prostredníctvom určenia samostatných orgánov pre certifikáciu a audit.

6. S cieľom umožniť spoločným operačným programom náležitú prípravu na vykonávanie po prijatí spoločného operačného programu a podpise dohody o financovaní Komisia môže umožniť spoločnému riadiacemu orgánu použiť časť rozpočtu vyčleneného na program na začatie financovania činností programu, napríklad na pokrytie prevádzkových nákladov riadiaceho orgánu, technickú pomoc a iné prípravné činnosti. Podrobné ustanovenia takejto prípravnej fázy sú súčasťou vykonávacích pravidiel uvedených v článku 11.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 248, 16.9.2002, s. 1.

Článok 11

Vykonávacie pravidlá

1. Vykonávacie pravidlá, ktoré stanovujú osobitné ustanovenia na vykonávanie tejto hlavy, sa prijímajú v súlade s postupom uvedeným v článku 26 ods. 2.

2. Záležitosti pokryté vykonávacími pravidlami obsahujú otázky ako pomer spolufinancovania, príprava spoločných operačných programov, určenie a funkcie spoločných orgánov, úlohy a funkcie monitorovacích a výberových komisií a spoločného sekretariátu, oprávnenosť výdavkov, výber spoločných projektov, prípravná fáza, technické a finančné riadenie pomoci Spoločenstva, finančná kontrola a audit, monitorovanie a hodnotenie, zviditeľnenie a informačné činnosti pre potenciálnych príjemcov.

HLAVA IV

VYKONÁVANIE

Článok 12

Prijatie akčných programov

1. Akčné programy vypracované na základe strategických dokumentov uvedených v článku 7 ods. 1 sa zvyčajne každoročne prijímajú v súlade s postupom uvedeným v článku 26 ods. 2.

Výnimočne, napríklad ak ešte nebol prijatý akčný program, môže Komisia na základe strategického dokumentu a viacročných orientačných programov uvedených v článku 7 prijať opatrenia, ktoré nie sú upravené akčným programom, podľa rovnakých pravidiel a postupov, ktoré sa uplatňujú na akčné programy.

2. Akčné programy uvádzajú ciele, oblasti, v ktorých sa bude zasahovať, očakávané výsledky, riadiace postupy a celkovú sumu plánovaného financovania. Berú do úvahy skúsenosti získané na základe minulého vykonávania pomoci Spoločenstva. Obsahujú opis operácií, ktoré sa majú financovať, uvedú sa sumy na pridelenie každej operácii a orientačný časový harmonogram vykonávania. Ich súčasťou je vymedzenie typu ukazovateľov výkonu, ktoré sa majú monitorovať pri uskutočňovaní opatrení financovaných v rámci programu.

3. Pre cezhraničnú spoluprácu Komisia prijme spoločné programy v súlade s postupmi uvedenými v článku 9.

4. Komisia predloží Európskemu parlamentu a členským štátom pre ich informáciu akčné programy a spoločné programy cezhraničnej spolupráce do mesiaca po ich prijatí.

Článok 13

Prijatie osobitných opatrení, ktoré nie sú upravené strategickými dokumentmi ani viacročnými orientačnými programami

1. V prípade nepredvídanej a riadne odôvodnenej potreby alebo okolností Komisia prijme osobitné opatrenia, ktoré nie sú upravené strategickými dokumentmi ani viacročnými orientačnými programami (ďalej len „osobitné opatrenia“).

Osobitné opatrenia možno využiť na financovanie činností, ktoré ulahčujú prechod z naliehavej pomoci na činnosti spojené s dlhodobým vývojom vrátane takých činností, ktoré majú zabezpečiť, aby verejnosť bola lepšie pripravená na krízové situácie.

2. Ak náklady na takéto opatrenia prekročia sumu 10 000 000 EUR, Komisia ich prijme v súlade s postupom uvedeným v článku 26 ods. 2.

Postup uvedený v článku 26 ods. 2 sa nemusí použiť pre zmeny a doplnenia osobitných opatrení, ako sú technické úpravy, predĺženie lehoty vykonávania, prerozdelenie rozpočtových prostriedkov v rámci predpokladaného rozpočtu alebo zvýšenie rozpočtu o menej než 20 % pôvodného rozpočtu, ak tieto zmeny a doplnenia neovplyvnia pôvodné ciele stanovené rozhodnutím Komisie.

3. Osobitné opatrenia uvedú sledované ciele, oblasti činnosti, očakávané výsledky, riadiace postupy, ktoré sa použijú, a celkovú plánovanú sumu financovania. Obsahujú opis operácií, ktoré sa majú financovať, a uvedú sumy pridelené na každú operáciu a orientačný časový harmonogram vykonávania. Ich súčasťou je vymedzenie typu ukazovateľov výkonu, ktoré sa budú musieť monitorovať pri vykonávaní osobitných opatrení.

4. Komisia zašle osobitné opatrenia, ktorých hodnota nepresahuje 10 000 000 EUR, Európskemu parlamentu a členským štátom pre ich informáciu do mesiaca po prijatí svojho rozhodnutia.

Článok 14

Oprávnenosť

1. Na financovanie podľa tohto nariadenia na účely vykonávania akčných programov, spoločných programov cezhraničnej spolupráce a osobitných opatrení sú oprávnené:

- a) partnerské krajiny a regióny a ich inštitúcie;
- b) decentralizované orgány v partnerských krajinách, ako sú regióny, kraje, obvody, mestá a obce;
- c) spoločné orgány zriadené partnerskými krajinami a regiónmi a Spoločenstvom;

- d) medzinárodné organizácie vrátane regionálnych organizácií, orgány Organizácie Spojených národov, oddelenia a misie, medzinárodné finančné inštitúcie a rozvojové banky, ak prispievajú na ciele tohto nariadenia;
- e) inštitúcie a orgány Spoločenstva, ale len na účely vykonávania podporných opatrení typu, aký uvádza článok 16;
- f) agentúry Európskej únie;
- g) tieto subjekty a orgány členských štátov, partnerských krajín a regiónov a všetky ostatné tretie krajiny, ktoré dodržiavajú pravidlá prístupu k vonkajšej pomoci Spoločenstva uvedené v článku 21, ak prispievajú k cieľom tohto nariadenia:
 - i) verejné alebo pološtátne orgány, miestne úrady alebo správy a ich združenia;
 - ii) spoločnosti, firmy a ostatné súkromné organizácie a podniky;
 - iii) finančné inštitúcie, ktoré udeľujú, podporujú a financujú súkromné investície v partnerských krajinách a regiónoch;
 - iv) neštátni účastníci, ako ich vymedzuje písmeno h);
 - v) fyzické osoby;
- h) neštátni účastníci:
 - i) mimovládne organizácie;
 - ii) organizácie zastupujúce národnostné a/alebo etnické menšiny;
 - iii) miestne občianske skupiny a združenia obchodníkov;
 - iv) družstvá, odbory, organizácie, ktoré zastupujú hospodárske a sociálne záujmy;
 - v) miestne organizácie (aj siete) zapojené do decentralizovanej regionálnej spolupráce a integrácie;
 - vi) spotrebiteľské organizácie, organizácie žien a mládeže, učiteľské, kultúrne, výskumné a vedecké organizácie;
 - vii) vysoké školy;
 - viii) cirkvi a náboženské združenia a komunity;
 - ix) médiá;
 - x) cezhraničné združenia, mimovládne združenia a nezávislé nadácie.

2. Ak je to nevyhnutné na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia, môže sa pomoc Spoločenstva poskytnúť subjektom alebo účastníkom, ktorí nie sú výslovne uvedení v tomto článku.

Článok 15

Typy opatrení

1. Pomoc Spoločenstva sa využije na financovanie programov, projektov a všetkých typov opatrení, ktoré prispievajú k cieľom tohto nariadenia.
2. Pomoc Spoločenstva možno využiť aj:
 - a) na financovanie technickej pomoci a cieľných administratívnych opatrení vrátane opatrení spolupráce s účasťou expertov z verejného sektora vyslaných členskými štátmi a ich regionálnymi a miestnymi orgánmi, ktoré sa zúčastňujú na programe;
 - b) na financovanie investícií a činností spojených s investíciami;
 - c) na príspevky do EIB alebo iných finančných sprostredkovateľov v súlade s článkom 23, na financovanie pôžičiek, investície do kmeňových akcií, garančných fondov alebo investičných fondov;
 - d) vo výnimočných prípadoch na programy na zmiernenie/odpustenie dlhov v rámci medzinárodne uznaného programu na zmiernenie/odpustenie dlhov;
 - e) na podporu rozpočtu určitého odvetvia alebo všeobecného rozpočtu, ak je riadenie verejných výdavkov v partnerskej krajine dostatočne transparentné, spoľahlivé a efektívne a pokiaľ táto krajina zaviedla správne formulované sektorové alebo makroekonomické politiky schválené hlavnými darcami vrátane, v prípade potreby, medzinárodných finančných inštitúcií;
 - f) na poskytnutie dotácií na úrokové sadzby, najmä na úvery v oblasti životného prostredia;
 - g) na poskytnutie poistenia proti neobchodným rizikám;
 - h) na príspevok do fondu zriadeného Spoločenstvom, jeho členskými štátmi, medzinárodnými a regionálnymi organizáciami, inými darcami alebo partnerskými krajinami;
 - i) na príspevok do kapitálu medzinárodných finančných inštitúcií alebo regionálnych rozvojových bánk;
 - j) na financovanie nákladov potrebných na efektívnu správu a dozor nad projektmi a programami krajín, ktoré poberajú pomoc Spoločenstva;
 - k) na financovanie mikroprojektov;
 - l) na opatrenia v oblasti bezpečnosti dodávok potravín.

3. Pomoc Spoločenstva sa v zásade nesmie použiť na financovanie daní, colných a ostatných fiškálnych poplatkov.

Článok 16

Podporné opatrenia

1. Financovanie Spoločenstvom môže pokryť aj výdavky spojené s prípravou, pokračovaním, monitorovaním, auditom a hodnotiacimi činnosťami priamo potrebnými na vykonávanie tohto nariadenia a na dosahovanie jeho cieľov, napríklad štúdie, stretnutia, informovanie, zvyšovanie povedomia, publikačné a vzdelávacie činnosti vrátane odbornej prípravy a vzdelávacích opatrení pre partnerov, ktoré im umožňujú zúčastňovať sa na rôznych etapách programu, výdavky spojené s počítačovými sieťami na výmenu informácií a výdavkami na inú administratívnu alebo technickú pomoc, ktoré môžu Komisii vzniknúť pri riadení programu. Pokryje aj výdavky delegácií Komisie na administratívnu podporu potrebnú pri riadení operácií financovaných v zmysle tohto nariadenia.

2. Tieto podporné opatrenia nie sú nutne pokryté viacročnými programami, a preto môžu byť financované mimo rozsahu strategických dokumentov a viacročných orientačných programov. Môžu však byť financované aj v rámci viacročných orientačných programov. Komisia prijme podporné opatrenia nepokryté viacročnými orientačnými programami v súlade s článkom 13.

Článok 17

Spolufinancovanie

1. Opatrenia financované podľa tohto nariadenia majú nárok na spolufinancovanie okrem iného:

- a) členskými štátmi, ich regionálnymi a miestnymi orgánmi a ich verejnými a pološtátnymi agentúrami;
- b) krajinami EHP, Švajčiarska a inými darcovskými krajinami, a najmä ich verejnými a pološtátnymi agentúrami;
- c) medzinárodnými organizáciami vrátane regionálnych organizácií, a najmä medzinárodnými a regionálnymi finančnými inštitúciami;
- d) spoločnosťami, firmami, inými súkromnými organizáciami a podnikmi a inými neštátnymi účastníkmi;
- e) partnerskými krajinami a regiónmi, ktoré dostávajú financie.

2. V prípade paralelného spolufinancovania sa projekt alebo program rozdelí na niekoľko jasne identifikovateľných podprojektov, z ktorých každý financujú rôzni partneri, ktorí poskytujú spolufinancovanie takým spôsobom, že konečné využitie sa bude dať vždy identifikovať. V prípade spoločného spolufinancovania sa celkové náklady na projekt alebo program rozdelia medzi partnerov, ktorí poskytujú spolufinancovanie, a zdroje sa spoja takým spôsobom, aby nebolo možné identifikovať zdroj

prostriedkov pre nijakú podniknutú činnosť, ktorá je súčasťou projektu alebo programu.

3. V prípade spoločného spolufinancovania Komisia môže dostať a riadiť prostriedky v mene orgánov uvedených v odseku 1 písm. a), b) a c) na účel vykonávania spoločných opatrení. S takýmito prostriedkami sa zaobchádza ako s prideleným príjmom v súlade s článkom 18 nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002.

Článok 18

Riadiace postupy

1. Komisia uskutočňuje operácie podľa tohto nariadenia v súlade s nariadením (ES, Euratom) č. 1605/2002.

2. Komisia môže zveriť úlohy verejného orgánu a konkrétne úlohy spojené s vykonávaním rozpočtu orgánom uvedeným v článku 54 ods. 2 písm. c) nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002, ak sú medzinárodne uznané, dodržiujú medzinárodne uznávané systémy riadenia a kontroly a sú pod dohľadom verejného orgánu.

3. Komisia môže uzavrieť rámcové dohody s partnerskými krajinami, ktoré stanovujú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie efektívneho vykonávania pomoci Spoločenstva a ochranu finančných záujmov Spoločenstva.

4. V prípade decentralizovaného riadenia sa môže Komisia rozhodnúť použiť postupy obstarávania alebo grantov prijímajúcej partnerskej krajiny alebo regiónu, ak:

- a) postupy prijímajúcej partnerskej krajiny alebo regiónu spĺňajú zásady transparentnosti, proporcionality, rovnakého zaobchádzania a nediskriminácie a predchádzajú akémukoľvek konfliktu záujmov;
- b) sa prijímajúca partnerská krajina alebo región zaviazala pravidelne kontrolovať, či sa operácie financované z rozpočtu Spoločenstva správne vykonali, aby podnikli vhodné opatrenia na predchádzanie nezrovnalostiam a podvodu a v prípade potreby právne kroky na opätovné nadobudnutie neoprávnene vyplatených prostriedkov.

Článok 19

Rozpočtové záväzky

1. Rozpočtové záväzky sa urobia na základe rozhodnutí Komisie v súlade s článkom 9 ods. 6, článkom 12 ods. 1, článkom 13 ods. 1 a s článkom 16 ods. 2.

2. Rozpočtové záväzky pre opatrenia, ktoré presahujú niekoľko rozpočtových rokov, sa môžu rozdeliť do ročných splátok rozložených na počet rokov.

3. Financovanie Spoločenstva môže mať okrem iného tieto právne formy: dohody o financovaní, grantové dohody, obstarávateľské zmluvy, pracovné zmluvy.

Článok 20

Ochrana finančných záujmov Spoločenstva

1. Všetky dohody vyplývajúce z tohto nariadenia obsahujú ustanovenia, ktoré zabezpečia ochranu finančných záujmov Spoločenstva najmä vzhľadom na nezrovnalosti, podvody, korupciu a akékoľvek ďalšie nezákonné činnosti v súlade s nariadeniami Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev⁽¹⁾ a (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou na účel ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi⁽²⁾, a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 z 25. mája 1999 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF)⁽³⁾.

2. Dohody výslovne oprávnia Komisiu a Dvor audítorov na vykonávanie auditov vrátane auditov dokladov alebo kontroly na mieste u akéhokoľvek zmluvného dodávateľa alebo subdodávateľa, ktorý získal prostriedky Spoločenstva. Tiež výslovne oprávnia Komisiu na vykonanie kontroly na mieste a inšpekcie, tak ako to ustanovuje nariadenie (Euratom, ES) č. 2185/96.

3. Všetky dohody vyplývajúce z vykonávania pomoci Spoločenstva zabezpečujú práva Komisie a Dvora audítorov podľa odseku 2 počas a po uplynutí platnosti zmlúv.

Článok 21

Účasť na ponukách a dohodách

1. Účasť pri udelení obstarávania alebo na grantových dohodách financovaných podľa tohto nariadenia je otvorená pre všetky fyzické osoby, ktoré sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, a právnické osoby, ktoré sú usadené na území členského štátu Spoločenstva, krajiny, ktorá je príjemcom podľa tohto nariadenia, krajiny, ktorá je príjemcom nástroja predvstupovej pomoci zriadeného nariadením Rady (ES) č. 1085/2006 zo 17. júla 2006, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA)⁽⁴⁾, alebo členského štátu EHP.

2. V riadne opodstatnených prípadoch môže Komisia povoliť účasť fyzickým osobám, ktoré sú štátnymi príslušníkmi štátu, a právnickým osobám, ktoré sú usadené na území štátu s tradičnými hospodárskymi, obchodnými či geografickými prepojeniami so susediacimi štátmi, a použitie dodávok a materiálov rôzneho pôvodu.

3. Účasť na udelení obstarávania alebo na grantových dohodách financovaných podľa tohto nariadenia je tiež otvorená pre všetky fyzické osoby, ktoré sú štátnymi príslušníkmi, alebo právnické osoby, ktoré sú usadené v inej krajine, než sa uvádza v odseku 1, v prípade, ak sa ustanovil recipročný prístup k vonkajšej pomoci. Recipročný prístup sa udelí vždy, keď krajina zaručí členským štátom a dotknutej prijímajúcej krajine oprávnenosť za rovnakých podmienok.

Recipročný prístup k vonkajšej pomoci Spoločenstva sa stanoví na základe osobitného rozhodnutia týkajúceho sa príslušnej krajiny alebo príslušného regionálneho zoskupenia krajín. Komisia prijme takéto rozhodnutie, ktoré bude v platnosti najmenej jeden rok, v súlade s postupom uvedeným v článku 26 ods. 2.

Udeľovanie recipročného prístupu k vonkajšej pomoci Spoločenstva sa zakladá na porovnávaní medzi Spoločenstvom a inými darcami a uskutočňuje sa na odvetvovej úrovni alebo na úrovni krajiny, či už ide o darcu, alebo prijímajúcu krajinu. Rozhodnutie o udelení reciprocitu darcovskej krajine sa zakladá na transparentnosti, konzistentnosti a proporcionality pomoci poskytnutej týmito darcami, a to najmä na základe jej kvalitatívnej a kvantitatívnej povahy. Počas postupu podľa tohto odseku sa uskutočnia konzultácie s prijímajúcimi krajinami.

4. Účasť na udelení obstarávania alebo na grantových dohodách financovaných podľa tohto nariadenia je otvorená pre medzinárodné organizácie.

5. Odborníci navrhnutí v kontexte postupov na udelenie dohôd nemusia spĺňať pravidlá štátnej príslušnosti stanovené vyššie.

6. Všetky dodávky a materiály nakúpené podľa dohôd financovaných podľa tohto nariadenia pochádzajú zo Spoločenstva alebo krajiny, ktorá má na to nárok podľa tohto článku. Na účely tohto nariadenia je význam slova „pôvod“ vymedzený v príslušných právnych predpisoch Spoločenstva týkajúcich sa pravidiel pôvodu na colné účely.

7. Komisia môže v riadne opodstatnených výnimočných prípadoch povoliť účasť fyzickým osobám, ktoré sú štátnymi príslušníkmi iného štátu, a právnickým osobám, ktoré sú usadené na území iného štátu, než uvádzajú odseky 1, 2 a 3, alebo obstaranie dodávok a materiálov iného pôvodu, než uvádza odsek 6. Odchýlky môžu byť odôvodnené na základe nedostupnosti produktov a služieb na trhoch dotknutých krajín z dôvodu mimoriadnej naliehavosti alebo ak by pravidlá oprávnenosti znemožňovali alebo prehnane narúšali vykonávanie projektu, programu či akcie.

8. Ak sa financovanie Spoločenstvom vzťahuje na činnosti uskutočňované prostredníctvom medzinárodnej organizácie, je účasť na vhodných zmluvných postupoch otvorená pre všetky fyzické či právnické osoby, ktoré sú oprávnené podľa odseku 1, 2 a 3, ako aj pre všetky fyzické či právnické osoby, ktoré sú oprávnené podľa pravidiel tejto organizácie, pričom sa pozornosť venuje zabezpečeniu rovnakého prístupu ku všetkým darcom. Rovnaké pravidlá sa vzťahujú na dodávky, materiál a odborníkov.

Ak sa financovanie Spoločenstvom vzťahuje na činnosti spoločne financované členským štátom, treťou krajinou podliehajúcou reciprocite, ako je stanovené v odseku 3, alebo regionálnou

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 312, 23.12.1995, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 136, 31.5.1999, s. 1.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 210, 31.7.2006, s. 82.

organizáciou, je účasť na príslušných zmluvných postupoch otvorená pre všetky fyzické a právnické osoby oprávnené podľa odsekov 1, 2 a 3, ako aj pre všetky fyzické a právnické osoby oprávnené podľa pravidiel tohto členského štátu, tretej krajiny alebo regionálnej organizácie. Rovnaké pravidlá sa vzťahujú na dodávky, materiál a odborníkov.

9. Ak pomoc Spoločenstva podľa tohto nariadenia riadi spoločný riadiaci orgán, ako sa uvádza v článku 10, pravidlá obstarávania sa riadia vykonávacími pravidlami uvedenými v článku 11.

10. Účastníci verejnej súťaže, s ktorými boli uzavreté zmluvy podľa tohto nariadenia, rešpektujú základné pracovné normy podľa príslušných dohôd Medzinárodnej organizácie práce.

11. Odseky 1 až 10 nemajú vplyv na účasť kategórií oprávnených organizácií na základe povahy alebo miesta vzhľadom na ciele akcie.

Článok 22

Predfinancovanie

Úrok, ktorý vznikne z predfinančných platieb príjmom, sa odráta od konečnej platby.

Článok 23

Prostriedky sprístupnené EIB alebo iným finančným sprostredkovateľom

1. Prostriedky uvedené v článku 15 ods. 2 písm. c) spravujú finanční sprostredkovatelia, EIB alebo ktorákoľvek iná banka či organizácia, ktorá je schopná ich spravovať.

2. Komisia prijme vykonávacie ustanovenia pre odsek 1 podľa okolností jednotlivých prípadov, aby pokryla zdieľanie rizika, odmeňovanie sprostredkovateľa zodpovedného za vykonávanie, používanie a nadobudnutie ziskov z prostriedkov a uzavretie operácie.

Článok 24

Hodnotenie

1. Komisia pravidelne hodnotí výsledky geografických a cezhraničných politík a programov a sektorových politík a efektívnosti prípravy programov s cieľom ubezpečiť sa, či boli splnené ciele, a umožniť formulovať odporúčania týkajúce sa skvalitnenia budúcich operácií.

2. Komisia zašle svoje dôležité hodnotiace správy na pre-rokovanie výboru uvedenému v článku 26. Tieto správy a rokovania sa odzrkadlia v návrhu programu a rozdeľovaní zdrojov.

HLAVA V

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 25

Výročná správa

Komisia preskúma pokrok dosiahnutý pri vykonávaní opatrení prijatých podľa tohto nariadenia a predloží Európskemu parlamentu a Rade výročnú správu o vykonávaní pomoci Spoločenstva. Túto správu predloží aj Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov. Obsahuje informácie súvisiace s predchádzajúcim rokom o financovaných opatreniach, výsledky monitorovania a hodnotenia výkonov a vykonávanie rozpočtových záväzkov a platieb rozdelených podľa krajín, regiónov a sektora spolupráce.

Článok 26

Výbor

1. Komisii pomáha výbor.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňujú sa články 4 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES.

Obdobie ustanovené v článku 4 ods. 3 rozhodnutia 1999/468/ES je 30 dní.

3. Výbor prijme svoj rokovací poriadok.

4. Na rokovaní výboru týkajúcom sa EIB sa zúčastňuje pozorovateľ z EIB.

5. S cieľom zjednodušiť dialóg s Európskym parlamentom ho Komisia pravidelne informuje o rokovaní výboru a poskytuje mu príslušné dokumenty vrátane programu, návrhov opatrení a súhrnných správ zo schôdzí v súlade s článkom 7 ods. 3 rozhodnutia 1999/468/ES.

Článok 27

Účasť tretích krajín, ktoré nie sú uvedené v prílohe

1. V snahe zabezpečiť súvislú a účinnú pomoc Spoločenstva Komisia sa môže pri prijímaní akčných programov typu uvedeného v článku 12 alebo pri prijímaní osobitných opatrení uvedených v článku 13 rozhodnúť, že krajiny, územia a regióny, ktoré sú oprávnené na pomoc podľa iných nástrojov vonkajšej pomoci Spoločenstva a z Európskeho rozvojového fondu, sú oprávnené na opatrenia podľa tohto nariadenia, ak má vykonávaný projekt alebo program globálnu, regionálnu alebo cezhraničnú povahu.

2. Túto metódu financovania možno ustanoviť v strategických dokumentoch uvedených v článku 7.

3. Ustanovenia článku 14 týkajúce sa nároku na pomoc a ustanovenia článku 21 týkajúce sa účasti na obstarávacích postupoch sa upravujú tak, aby sa umožnila účasť dotknutých krajín, území alebo regiónov.

4. V prípade programov financovaných v rámci rôznych nástrojov vonkajšej pomoci Spoločenstva je účasť na obstarávacích postupoch otvorená všetkým fyzickým a právnickým osobám z krajín, ktoré majú nárok na pomoc podľa rôznych nástrojov.

Článok 28

Pozastavenie pomoci Spoločenstva

1. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o pozastavení pomoci v dohodách o partnerstve a spolupráci a v dohodách o pridružení s partnerskými krajinami a regiónmi, môže Rada v prípade, že partnerská krajina nedodržiava zásady uvedené v článku 1, kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie rozhodnúť o prijatí vhodných opatrení v súvislosti s akoukoľvek pomocou Spoločenstva poskytovanou partnerskej krajine podľa tohto nariadenia.

2. V takýchto prípadoch sa pomoc Spoločenstva použije predovšetkým na podporu nešťátnych účastníkov na opatrenia zamerané na presadzovanie ľudských práv a základných slobôd, ako aj demokratizačného procesu v partnerských krajinách.

Článok 29

Finančné krytie

1. Finančné krytie na vykonávanie tohto nariadenia v období rokov 2007 – 2013 je 11 181 000 000 EUR, ktoré sa rozdeľuje takto:

- a) aspoň 95 % finančného krytia sa prideli programom týkajúcim sa jednej alebo viacerých krajín, ktoré sú uvedené v článku 6 ods. 1 písm. a) bode i);

- b) do 5 % finančného krytia sa prideli programom týkajúcim sa cezhraničnej spolupráce, ktoré sú uvedené v článku 6 ods. 1 písm. a) bode ii).

2. Ročné rozpočtové prostriedky povoľuje rozpočtový orgán v rámci limitov finančného rámca.

Článok 30

Revízia

Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade do 31. decembra 2010 správu, v ktorej zhodnotí vykonávanie tohto nariadenia v prvých troch rokoch a ktorá v prípade potreby obsahuje legislatívny návrh potrebných zmien vrátane rozdelenia finančných prostriedkov podľa článku 29 ods. 1.

Článok 31

Zrušenie

1. Od 1. januára 2007 sa nariadenia (EHS) č. 1762/92, (ES) č. 1734/94 a (ES) č. 1488/96 zrušujú.

2. Zrušené nariadenia sa naďalej uplatňujú na právne akty a záväzky na rozpočtové roky pred rokom 2007.

Článok 32

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Uplatňuje sa od 1. januára 2007 do 31. decembra 2013.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Štrasburgu 24. októbra 2006

Za Európsky parlament

predseda

J. BORRELL FONTELLES

Za Radu

predsedníčka

P. LEHTOMÄKI

PRÍLOHA

Partnerské krajiny uvedené v článku 1

Alžírsko

Arménsko

Azerbajdžan

Bielorusko

Egypt

Gruzínsko

Izrael

Jordánsko

Libanon

Líbya

Moldavsko

Maroko

Palestínska samospráva západného brehu Jordánu a pásma Gazy

Ruská federácia

Sýria

Tunisko

Ukrajina
